

Vražedná noc na Štědrý večer

Mezinárodní lupičská banda v Praze

Smrtný výstřel na Štědrý večer: Takovou děsivou pointou začala činnost mezinárodních kasařů z Polska, kteří poslední dobou – jak jsme již podrobně informovali – páchají neplechu v Rakousku a jejichž jméno a popis jsou úřadům známé a rovněž byly zveřejněny v tisku a na jejichž příchod už upozornily noviny *Bohemia* v čísle, které bylo otištěno v úterý odpoledne. „... pražští detektivové nebudou moci dodržet pravý vánoční odpočinek,“ uzavřela naše varovná zpráva. Celá pražská policie si o Vánocích nemohla užít klid.

Jeden člen nebezpečné bandy byl dopaden. Slabá útěcha s ohledem na skutečnost, že čestný, zodpovědný člověk, který ještě pár minut předtím trávil Štědrý večer s manželkou a dítětem, utržil od zločinecké bandy smrtelné zranění.

Zpráva o vraždě a útěku mezinárodních zločinců se rychle rozšířila po celém městě, a ještě v noci místo činu obklopili zvědavci. Už v osm hodin ráno vyšla v *Bohemii* reportáž o činu, která čtenářům přinesla nejdůležitější podrobnosti.

Nemůže být sebemenších pochyb, že máme co do činění s rutinovanými kasaři. I ti nejzkušenější kriminalisté se zděsili, když spatřili náčiní lupičů, které našli u jednoho zatčeného. O tom, jestli pražští lupiči patří ke stejné bandě, která byla nedávno „činná“ v Černovicích, není známo nic určitého. Shoda okolností, které provázely příjezd zločinců do Prahy, však rozhodně napovídá tomu, že se nejednalo o nováčky – lupičské náčiní, jež bylo zadrženo u zatčeného zloděje, bylo silně

opotřebené – a rovněž i fakt, že lupiči byli Poláci, nasvědčuje domněnce, že se jedná o identické bandy.

Následně uvádíme podrobnou zprávu o událostech, které se odehrály na Štědrý večer v Jindřišské ulici, a o dosavadním policejním vyšetřování.

Číhání ve sklepe

Na rohu Václavského náměstí a Jindřišské ulice (č. 2) naproti Paláci Assicurazioni generali se nachází obchod kávou Ritter. V úterý kolem deváté hodiny večer dostal Karel Krejčí, jednadvacetiletý posluhovač z obchodu, od šéfa za úkol, aby zamkl dveře vedoucí do sklepa. Krejčí tak učinil a pak se vydal na večeri. Po necelé čtvrt hodině chtěl zamknout vstupní dveře a při té příležitosti se znovu podíval do sklepa, jestli je skutečně zamčeno. Jaké bylo jeho překvapení, když našel dveře otevřené. Nejprve si myslel, že do sklepa možná během jeho krátké nepřítomnosti zašla služka nebo obyvatel jedné z partají přebývajících v domě, aby přinesl uhlí nebo dřevo. Proto do sklepa zavolal: „Je tam někdo?“ – „Kdo je tam?“ Žádné odpovědi se mu nedostalo, zato zaslechl šepot mužských hlasů. To v něm okamžitě vzbudilo podezření, že se ve sklepe nacházejí zloději. Sešel pár schodů, zase se však vrátil, aby dveře zamkl, a tím lupiče uvěznil za petlicí. Teprve teď si všiml, že u sebe nemá klíč. Mezitím ze sklepa vylezli tři muži a u dveří ho odstrčili stranou. Dva z nich uprchli do Jindřišské ulice, třetí na Václavské náměstí. Krejčí začal z plných plic volat o pomoc.

Honba za zločinci

Navzdory tomu, že Krejčí volal hlasitě na poplach, přistižení lupiči nejprve neutíkali, nýbrž jen spěšně kráčeli: věděli, že by se ihned prozradili, pokud by prchali.

Nejchladnokrevněji se choval lupič, který zahrnul na Václavské náměstí. Před domem, ve kterém byl přistižen se svými komplici, měl dokonce smeknout klobouk, aby vzbudil dojem, že se s někým loučí. A vskutku hned nato beze stopy zmizel na Václavském náměstí dřív, než začalo pátrání po uprchlících.

Zbývá dvojice se spěšně vydala na protější chodník k budově Assicurazioni generali a potom pokračovala rychlým krokem směrem do Jindřišské ulice. Podle všeho měli lupiči pro případ, že by je někdo přistihl, v plánu uprchnout do velkého čtyřpatrového staveniště, které bylo zřízeno v místě bývalé hospody U Rajtknechtů na rohu Panské a Jindřišské ulice naproti poště. Před domem, ve kterém sídlí III. německá státní reálná škola a německý zvěrolékařský ústav, se oběma lupičům postavilo do cesty několik chodců. Jeden lupič se přesto pokusil pokračovat v chůzi, aby došel do cíle – na staveniště, jež bylo teď vzdálené pouhých několik kroků. Vtom se na něj však vrhli chodci z obou stran, sevřeli zločinci ruce, a zároveň ho chytli i pronásledovatelé, kteří přišli zezadu. Byl zadržen.

Druhý lupič mezitím přeběhl vozovku v Jindřišské. Před druhým vchodem (počítáno od rohu Bredovské ulice) do hlavní pošty se mu postavili do cesty chodci, kteří ho chtěli chytit.

Výstřel na vězeňského dozorce

Mezi těmito chodci se nacházel i vězeňský dozorce František Kaucký, který sloužil u zdejšího trestního soudu. Dozorce rozpažil, aby zadržel uprchlíka. Štvanec spatřil muže v uniformě, který se proti němu postavil, a kvůli rozrušení a tmě ho pravděpodobně napadlo, že má před sebou strážníka, kterého nedokáže jednoduše odstrčit stranou. Proto zvedl pravou ruku. Do noci zazněl výstřel. Kaucký rozhodil ruce do vzduchu. Žádný výkřik ani zasténání. Před poštovním úřadem klesl mrtvý, aniž vydal hlásku, na dlažbu, která se okamžitě zbarvila do ruda. Zděšení lidé, kteří se báli, že padne další výstřel, nejprve

uhnuli stranou. Vrahovi to stačilo. Velkými skoky se dostal zpátky na protější stranu vozovky a zahrnul do Panské ulice. Na rohu z dřevěného bednění obehnaného kolem stavby odhodil kožich a doběhl až ke konci staveniště. Zde zabočil doleva do slepé uličky V Cípu, která tvoří přístupovou cestu z Panské ulice do Míšeňské jezdecké školy.

Vrah na staveništi?

V uličce V Cípu vrah – takto to aspoň tvrdí zaměstnanec pošty August Mach, který místem právě procházel – přešel přes dřevěné bednění kolem zmiňovaného staveniště hotelu architekta Buldry v místě domu U Rajtknechtů. To je poslední zpráva, kterou jsme dostali o vrahovi. To, jestli v útrobách novostavby běžel zpátky směrem k Jindřišské ulici, přešel bednění a unikl Jindřišskou, kde byla veškerá pozornost věnována Kauckému ležícímu na chodníku, jestli uprchl Míšeňskou jezdeckou školou do bývalého paláce Sylva-Taroucca a odtud dál na Příkopy, jestli se vmísil do davu pronásledovatelů a uprchl tímto způsobem, nebo jestli – víra v tuto velmi nepravděpodobnou hypotézu se tvrdohlavě usídlila v hloučku lidí setrvávajících na místě činu – se stále schovává na stavbě, není známo.

Pátrání po vrahovi

Staveniště obklíčili policisté na pokyn ihned vyrozuměného velitele okrsku policejního rady Židlického a okresního inspektora Klause, a přízemní prostory sousedních domů, do kterých se mohl uprchlík eventuálně dostat přes střechu, byly zataraseny. Šéf bezpečnostního oddělení vládní rada Olič a vládní rada Zerboni krátce po činu dorazili do Jindřišské ulice, prohlédli si místo činu a policejní dohled a poté se vydali

na komisařství na Senovážném náměstí, kde vládní rada Olič vyslechl zadrženého.

Mezitím se na místo činu dostavili i ostatní úředníci bezpečnostního oddělení a za doprovodu detektivů se chopili nebezpečného úkolu pátrat v novostavbě po vrahovi, který by pomocí opakovací pistole browning mohl vmžiku poslat šest osob na onen svět. V čele nebezpečné expedice kráčel vrchní komisař Protivenský, v levačce držel acetylovou lampu a v pravačce zdvižený revolver. Policejní koncipista Vaňásek a detektivové prozkoumávali staveniště po stranách a vzadu. Žádná hromada písku, ventilační šachta ani poschodí nezůstaly neprohledány. Ale světlo z lampy, které bylo vidět ve čtvrtém poschodí, se brzy přesunulo do třetího patra a pak do druhého... a hlouček lidí, který dole bez dechu sledoval světelný paprsek, věděl: veškeré pátrání bylo marné.

Samozřejmě ještě existovala malá možnost, že se vrah stále ukrývá na staveništi, a tak policejní zátarasý ještě nebyly rozpuštěny. Stavba je až do dnešního dne obklopena policisty. A ještě dnes stojí na místě činu velký hlouček lidí, který diskutuje o plánovaném vloupání, o krvavém činu a možnostech útěku.

Na místo činu se už dostavila i soudní komise. Prezident trestního soudu, dvorní rada Vokoun, byl přítomen u výslechu zadrženého na bezpečnostním oddělení policie.

Smrtelně zasažený chodec

Smrtelně postřelený František Kaucký byl, jak již bylo zmíněno, policejním dozorcem u zdejšího trestního soudu. V úterý od dvanácti hodin v poledne až do předvěčerejšího dne do dvanácti hodin v poledne měl s ostatními devíti vězeňskými dozorcí vykonávat službu v budově trestního soudu. U zdejšího trestního soudu je už několik let zvykem, že z deseti vězeňských dozorců, na které padne služba na Štědrý den, je

několik jednotlivců, kteří jsou ženatí, na pár hodin uvolněno, aby mohli strávit Štědrý večer v rodinném kruhu. Kaucký nastoupil do služby 24. prosince přesně o dvanácté a měl velkou radost, že se nacházel mezi těmi, kterým byla udělena propustka, aby mohl na několik hodin opustit budovu trestního soudu. Vyprávěl kolegům, že své manželce a tříapůlletému synáčkovi koupil různé dárky a že dopoledne ozdobil vánoční stromeček.

„Nemůžu se dočkat,“ říkal, „jakou budou mít radost moji nejmilejší z překvapení, které jsem jim připravil.“

Okolo šesté se vzdálil z budovy trestního soudu, kde oznámil, že se vrátí přesně v deset, aby pokračoval ve službě. I večer strávil v nejlepší rozpoložení mezi svými blízkými a ve tři čtvrtě na devět večer se s nimi rozloučil. Poté odešel ze svého bytu, který se nacházel v domě č. 25 na Žižkově, aby se vydal na cestu do soudní budovy. V okamžiku, kdy vstoupil do Jindřišské ulice, v ní zrovna probíhala honba za lupičem. Kaucký ho chtěl zadržet – a tu ho zastihl strašný osud.

Projektil – kulka pistole browning, jak později vyplynulo podle nábojnice, kterou našel vrchní komisař Protivenský – pronikla na vlásek přesně pravou polovinou štítku čepice do nešťastníkovy lebky.

Po svém zranění byl Kaucký dopraven na policejní strážnici v Dolním Novém Městě, kde mu poskytl první pomoc policejní lékař dr. Feigl. Nešťastník byl poté převezen vozem záchranné stanice do Všeobecné nemocnice.

Způsob identifikace postřeleného

Poté, co byl Kaucký výstřelem z pistole sražen na zem, se nejprve nedařilo zjistit identitu nešťastné oběti. Teprve po jedné hodině v noci se na bezpečnostním oddělení policejního ředitelství objevili dva kolegové postřeleného, vězeňští dozorcí Alois Drbohlav a František Kratina, kteří oznámili, že

se doslechli, že byl zraněn výstřelem jeden vězeňský dozorce. Protože jejich kolega František Kaucký nenastoupil v deset večer do služby, ačkoli byl jinak velmi dochvilný, napadlo je, že by Kaucký mohl být oním nešťastníkem. Proto nedlouho předtím zašli i do nemocnice. Jejich tušení se bohužel potvrdilo. V těžce zraněné oběti, která se svíjela v příšerných bolestech, poznali Kauckého.

Na pokyn předsedy trestního soudu pana dvorního rady dr. Vokouna byla předevcírem dopoledne pozvána Kauckého manželka, která o neštěstí, jež postihlo jejího muže, neměla ani tušení, aby se dostavila do budovy trestního soudu, kde ji jeden úředník co nejšetrněji vyrozuměl o činu. Tato zpráva přirozeně měla na ubohou ženu zničující účinek.

František Kaucký, kterému je devětadvacet let, se vyučil krejčovskému řemeslu. Po splnění vojenské povinnosti nastoupil jako výpomoc krejčího uniforem Kučery na Malé Straně. Poté se ucházel o místo vězeňského dozorce u zdejšího trestního soudu, které získal. Do služby nastoupil 1. listopadu loňského roku. Byl velice svědomitým dozorcem, který službu neustále vykonával s nejvyšší precizností.

Kaucký v nemocnici

Nešťastník František Kaucký byl převezen na chirurgickou kliniku profesora dr. Wöflera ve Všeobecné nemocnici, kde se mu dostalo té nejlepší péče. Ihned po převozu do Všeobecné nemocnice lékaři konstatovali, že jeho stav je beznadějný. Předevcírem byl při vědomí a mohl příchozímu policejnímu komisaři Knotkovi zodpovědět jednotlivé otázky. Stejného dne se v nemocnici také sešla soudní komise, která zraněného vyslechla. Oběť dokázala poznat svou manželku, správce budovy trestního soudu a některé kolegy, kteří ho navštívili předevcírem. Nešťastníkovi se také podařilo říct pár slov.

Včera se jeho stav velmi zhoršil. Strhl si přiložený obvaz, a proto dostal obvaz nový. Už nikoho nepoznal a takřka ustavičně se zmítal v agónii. U jeho nemocničního lůžka včera byla i jeho stará matka. Předseda trestního soudu dvorní rada Vokoun se opakovaně informoval o Kauckého stavu.

Smrt Františka Kauckého

Dnes o půl páté ráno František Kaucký zemřel ve Všeobecné nemocnici na utržená zranění. Jak již bylo zmíněno, nacházel se od včerejšího dopoledne v agónii. Jeho blízcí, kteří se v časných ranních hodinách sešli v nemocnici, byli o jeho odchodu vyrozuměni.

Stanislav Adamski

Jeden ze tří lupičů, kterého zadržel strážník od bezpečnosti, byl převezen na policejní komisařství v Dolním Novém městě. Ještě předtím, než okresní velitel pan policejní rada Židlický podrobil zadrženého výslechu, musel tento odložit oblečení, neboť bylo podezření, že má u sebe zbraně. Adamski je vysoké postavy, má široká ramena, prořídle hnědé vlasy, dolíčky v obličejí, hnědý knírek a bradku. Nejprve na otázky neposkytl žádnou odpověď. Zkoušeli s ním mluvit polsky, německy a česky. Teprve po delším domlouvání oznámil, že se jmenuje Karl Czarnewski.

Krátce po jeho příchodu se na komisařství objevili policejní komisař Knotek a adjunkt Vejřík, kteří iniciovali jeho převoz na bezpečnostní oddělení. Lupič dostal pouta a musel za doprovodu obou úředníků nastoupit do vozu. Na bezpečnostním oddělení ho nejprve vyslechli komisař Knotek a adjunkt Vejřík, a poté ho šéf oddělení pan vládní rada Olič podrobil

několikahodinovému výsledku. Lupič se dlouho vzpíral, ale nakonec se přiznal, že kromě polštiny mluví i německy, že se nejmenuje Czarnewski, nýbrž Stanislav Adamski, a zhruba udal následující skutečnosti:

„Narodil jsem se v Tarnově v Haliči a nepoznal jsem otce ani matku. Víím jen to, že jsem katolík a že jsem byl pokřtěn v Tarnově. V Tarnově jsem navštěvoval vzdělávací seminář pro učitele. Po 18. narozeninách jsem byl kvůli krádeži odsouzen k osmnáctiměsíčnímu žaláři. Po odpykání trestu jsem odešel do Krakova, kde jsem byl rovněž kvůli krádeži odsouzen k šesti rokům těžkého žaláře. Druhý trest jsem si odpykal ve vězení v roce 1896. Poté jsem se zdržoval ve Lvově, kde jsem se také oženil. Jsem otcem čtyř dětí. Jméno manželky a svých dětí říkat nebudu, abych jim nepřivodil ostudu.

Dne 22. prosince jsem přijel do Prahy a ubytoval jsem se v hotelu, který se nachází poblíž nějaké věže a má tři poschodí. Po mém příjezdu do Prahy mě na nádraží čekal krajan jménem Czajkowski. Poznal jsem ho před dvaceti lety v cele trestního soudu ve Lvově – tenkrát jsme oba byli vyšetřováni pro krádež, ale stíhání bylo zastaveno. Odvedl mě z nádraží do hotelu, kde jsme v prvním poschodí sdíleli stejný pokoj. Dne 24. prosince jsme hotel opustili. Czajkowski mě zavedl do jednoho domu. Šel napřed. Když jsme se dostali na chodbu toho domu, Czajkowski prohlásil: „A jsme tu,“ otevřel dveře do sklepa a oba jsme sestoupili dolů. Nebyli jsme tam ani deset minut, když jsme přímo za dveřmi do sklepa zaslechli volání a hluk. Někdo manipuloval se zámkem na dveřích do sklepa, a tak jsme si mysleli, že nás chce zamknout ve sklepech. Proto jsme vyběhli po schodech nahoru. Za dveřmi stál muž, odstrčili jsme ho stranou a utíkali na ulici. Muž volal o pomoc, a tak jsme začali prchat. Proti mně se postavil strážník a chtěl mě chytit. Běžel jsem na druhou stranu ulice. Ve stejném okamžiku jsem zaslechl padnout výstřel. Když jsem chtěl pokračovat v útěku, vběhl jsem do rukou jinému strážníkovi, který přicházel z druhé strany.